

Стандарти байналмилалӣ баҳисобгирии муҳосибӣ 20 “Баҳисобгирии грантҳои давлатӣ ва ифшои маълумот дар бораи кумаки давлатӣ”¹”

Доираи амал

- 1 Стандарт мазкур бояд ҳангоми баҳисобгирӣ ва ифшои маълумот дар бораи грантҳои давлатӣ ва ҳангоми ифшои маълумот дар бораи дигар шаклҳои кумаки давлатӣ татбиқ гардад.
- 2 Стандарт мазкур нисбати инҳо татбиқ карда намешавад:
 - (а) масъалаҳои муҳим, ки ҳангоми инъикоси грантҳои давлатӣ дар ҳисоботи молиявии таҷассумкунандаи таъсири тағйироти нарх ё дар таркиби маълумоти иловагии дорои хусусияти ҳаммонанд ба вучуд меоянд;
 - (б) кумаки давлатӣ, ки ба корхона дар қолаби имтиёз ҳангоми муайян намудани фоида ё зарари андозбандишаванда пешниҳод гардида, вобаста аз бузургии уҳдадорӣ аз рӯи андоз аз даромад муайян ё маҳдуд карда мешавад. Мисоли чунин имтиёзҳо танафусҳои андозӣ, тарҳи андозҳои сармоягузори, тарҳи андозҳо барои истеҳлоки босуръат ва паст намудани меъёри андоз аз фоида ба ҳисоб мераванд.
 - (в) иштироки давлат дар сармояи корхона;
 - (г) грантҳои давлатӣ, ки ба доираи татбиқи СББМ 41 “Кишоварзӣ” дохил мешаванд.

Муқаррарот

- 3 Дар стандарти мазкур истилоҳоти зерин бо мафҳумҳои зикршуда истифода мегарданд:

Тахти мафҳуми “*давлат*” ҳукумат, мақомоти ҳукуматӣ ва мақомоти ҳаммонанд ифода мегардад, новобаста аз он, ки онҳо мақомоти маҳаллӣ, миллӣ ё байналмилалӣ мебошанд.

Кумаки давлатӣ—амали давлат, ки барои пешниҳоди ягон манфиати иқтисодӣ ба корхонаи муайян ё гурӯҳи корхонаҳо, ки ба меъёрҳои муайян ҷавобгӯӣ мебошанд, нигаронида шудааст. Кумаки давлатӣ дар матни стандарти мазкур манфиатҳоеро дар бар намегирад, ки ба таври бевосита тавассути амалҳои ба шароити умумии фаъолияти тичоратӣ таъсиргузор пешниҳод карда мешаванд, масалан, дар натиҷаи бунёди инфрасохтор дар ноҳияҳои рушдкунада ё гузоштани маҳдудият ба фаъолияти тичоратии рақибон.

Грантҳои давлатӣ—кумакест, ки аз ҷониби давлат дар шакли ба корхона додани захираҳо бар ивази дар гузашта ё дар оянда риоя намудани шартҳои бо фаъолияти амалиёти корхона алқаманд, расонида мешавад. Ба грантҳои давлатӣ он кумакҳои давлатӣ, ки арзиши онҳо ба арзёбии асоснок мувофиқат наменамояд, инчунин чунин қарордодҳо бо давлат, ки онҳоро аз амалиёти муқаррарии тичоратии корхона фарқ карда намешавад, тааллуқ надоранд.²

Грантҳо, ки ба дороиҳо мансуб мебошанд, грантҳои давлатӣ буда, шартӣ асоси онҳо аз он иборат аст, ки корхонаи таъминкунандаи талаботи гирифтани ин грантҳо бояд дороиҳои дарозмудатро харидорӣ намояд, бунёд намояд ё ба таври дигар, ба даст оварад. Инчунин, метавонад шартҳои иловагӣ ҷой дошта бошанд, ки намудҳои дороиҳо ва мавқеи ҷойгиршавии онҳоро маҳдуд менамоянд ё даврае, ки дар муддати онҳо ин дороиҳоро ба даст овардан ё хифз намудан лозим меояд.

Грантҳо, ки ба даромад мансуб мебошанд, грантҳои давлатӣ буда, аз грантҳои ба дороиҳо мансуббуда фарқ менамоянд.

¹ Тавассути ҳуҷҷати “*Такмилдиҳии СБХМ*”, ки моҳи майи соли 2008 интишор гардидааст, Шуро ислоҳоти зеринро ба доираи истилоҳоте, ки дар стандарти мазкур бо мақсади мутобиқат бо дигар СБХМ-ҳо ворид намудааст: (а) истилоҳи “даромади андозбандишаванда” ба истилоҳи “фоида андозбандишаванда ё зарари андозӣ”, (б) истилоҳи “даромади/хароҷоти эътирофшуда” ба истилоҳи “дар таркиби фоида ё зарар эътирофгардида”, (в) истилоҳи “ба қарзи хиссаи сармоягузори/сармояи хусусӣ мансуббуда” ба истилоҳи “берун аз фоида ё зарар эътирофгардида” ва (г) истилоҳи “азнавэрзёбии муҳосибӣ” ба истилоҳи “тағйирот дар арзёбии муҳосибӣ” иваз гардидаанд.

² Инчунин ба Тафсири КТС 10 “*Кумаки давлатӣ - мавҷуд набудани робитаи мушаххас бо фаъолияти амалиётӣ*” нигаред.

Қарзҳои шартӣ-бебозгашт қарзҳои мебошанд, ки нисбати онҳо қарздиҳанда хангоми иҷрои шартҳои муайяни пешбинигардида барои даст кашидан аз талаби маблағи пешниҳодшуда уҳдадорӣ қабул менамояд.

Арзиши одилона—нархест, ки хангоми фурӯши дорой эҳтимолан гирифта мешавад ё хангоми интиқоли дорой дар раванди амалиёти муқаррарии байни иштирокчиёни бозор дар рӯзи арзёбӣ пардохта мешавад (ба СБҲМ 13 “Арзёбии арзиши одилона” нигаред).

- 4 Кумаки давлатӣ метавонад шаклҳои гуногун дошта, ҳам аз рӯи хусусияти кумаки расонидашаванда ва ҳам аз рӯи шартҳои ба он марбут фарқ намояд. Мақсад аз пешниҳоди кумак метавонад аз он иборат бошад, ки корхонаро барои шурӯъ намудан ба амалҳое, ки дар шароити муқаррарӣ, хангоми мавҷуд набудани чунин кумак анҷом намедод, ташвиқ намояд.
- 5 Аз ҷониби корхона гирифтани кумаки давлатӣ барои таҳияи ҳисоботи молиявӣ метавонад аз рӯи ду омил аҳамияти муҳим дошта бошад. Якум, дар мавриди интиқоли захираҳо бояд усули мувофиқи баҳисобгирии чунин интиқол пайдо карда шавад. Дуюм, ихтиёран ифода карда шавад, ки дар қадом сатҳ корхона аз гирифтани чунин кумак дар давраи ҳисоботӣ манфиат гирифтааст. Ин муқоисаи нишондиҳандаҳои ҳисоботи молиявиро бо нишондиҳандаҳои он барои давраи гузашта ва бо ҳисоботи молиявӣ дигар корхонаҳо осон мегардонад.
- 6 Грантҳои давлатӣ баъзан бо дигар мафҳумҳо ифода карда мешаванд, масалан: дотатсия, субвенсия ё мукофот.

Грантҳои давлатӣ

- 7 Грантҳои давлатӣ, аз ҷумла, грантҳои ғайрипулӣ аз рӯи арзиши одилона набояд то он мавриде, ки дар бораи амалҳои зерин боварии комил пайдо нагардад, эътироф гарданд:
 - (а) корхона шартҳои бо онҳо алоқамандро иҷро менамоянд;
 - (б) грантҳо гирифта мешаванд.
- 8 Гранти давлатӣ то мавриди боварии комил пайдо гардидан эътироф карда намешавад, ки корхона шартҳои марбут ба грантро иҷро намуда, грант гирифта мешавад. Гирифтани грант далели ниҳонии онро, ки шартҳои марбут ба грант иҷро шудаанд ё иҷро хоҳанд гардид, худ аз худ таъмин наменамад.
- 9 Тарзи гирифтани грант ба интиҳоби усули баҳисобгирӣ, ки бояд нисбат ба грант татбиқ карда шавад, таъсир намерасонад. Ҳамин тариқ, новобаста аз он, ки грант дар шакли воситаҳои пулӣ ё дар намуди кам намудани уҳдадориҳо дар назди давлат гирифта шудааст, грант яхела ба эътибор гирифта мешавад.
- 10 Қарзи шартӣ-бебозгашт, ки аз ҷониби давлат пешниҳод шудааст, ҳамчун гранти давлатӣ ба эътибор гирифта мешавад, агар боварии комил вучуд дошта бошад, ки корхона шартҳои авфи қарзро иҷро менамояд.
- 10А Манфиати аз қарз бадастовардашуда, ки аз ҷониби давлат тибқи меъёри аз бозор паст пешниҳод гардидааст, ҳамчун гранти давлатӣ ба эътибор гирифта мешавад. Қарз бояд тибқи СБҲМ 9 “Воситаҳои молиявӣ” эътироф ва арзёбӣ карда шавад. Манфиат аз истифодаи меъёри фоизи аз бозор паст ҳамчун фарқияти байни арзиши тавозунии аввалияи қарз, ки тибқи СБҲМ 9 муайян гардидааст ва воситаҳои воридгардида арзёбӣ мегардад. Фоидаи зикршуда тибқи стандарти мазкур ба эътибор гирифта мешавад. Корхона бояд шартҳо ва уҳдадориҳоеро баррасӣ намояд, ки мавҷуданд ё бояд хангоми мувофиқат намудани хароҷоте, ки манфиати аз қарз гирифташударо ҷуброн менамояд, бояд иҷро карда шаванд.
- 11 Баъд аз эътирофи гранти давлатӣ ҳама уҳдадориҳои шартӣ ё дороиҳои шартӣ бо он алоқаманд тибқи СББМ 37 “Уҳдадориҳои арзёбишаванда, уҳдадориҳои шартӣ ва дороиҳои шартӣ” инъикос карда мешаванд.
- 12 Грантҳои давлатиро дар таркиби фоида ё зарар бояд дар асоси низомнокӣ дар даврае эътироф намуд, ки корхона дар муддати он ба сифати хароҷот масрафҳои дахлдорро, ки барои ҷуброни онҳо грантҳои зерин пешбинӣ шудаанд, эътироф менамояд.
- 13 Ду равиши асосӣ нисбат ба тартиби баҳисобгирии грантҳои давлатӣ мавҷуд мебошанд: равиш аз мавқеи сармоя, ки мувофиқи он грант берун аз таркиби фоида ё зарар эътироф мегардад ва равиш аз мавқеи даромад, ки мувофиқи он грант ба таркиби фоида ё зарар дар давоми як ё якчанд давраи ҳисоботӣ бурда мешавад.
- 14 Ҷонибдорони равиш аз мавқеи сармоя далелҳои зеринро пешниҳод менамоянд:

- (а) грантҳои давлатӣ аз худ тарзи маблағгузорино тақозо менамоянд, аз ин рӯ, бояд дар ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ инъикос гардида, дар таркиби ғоида ё зарар бо мақсади ҷуброни моддаҳои хароҷот, ки онҳо маблағгузорӣ менамоянд, эътироф карда намешаванд. Азбаски баргардонидани грантҳо дар назар дошта намешавад, ҷунин грантҳо бояд берун аз ғоида ё зарар эътироф гарданд.
- (б) ғайриқонунӣ эътироф намудани грантҳои давлатӣ дар таркиби ғоида ё зарар, зеро онҳо аз худ карда нашудаанд, лекин метавонанд ҳавасмандиеро ифода менамоянд, ки аз ҷониби давлат пешниҳод гардида, бо он ягон хароҷот алоқаманд намебошад.
- 15 Ба ҷонибдорӣ равиш аз мавқеи даромад далелҳои зерин пешниҳод мегарданд:
- (а) бинобар он ки грантҳои давлатӣ воридот аз сарчашмаҳои аз сармоягузорино фарқкунандаро тақозо менамоянд, онҳо на ба таври бевосита дар сармояи хусусӣ, балки дар таркиби ғоида ё зарари давраи дахлдор эътироф карда мешаванд.
- (б) грантҳои давлатӣ баъзан ба таври ройгон пешниҳод карда мешаванд. Корхона онҳоро тавассути риояи шартҳои бо грантҳо марбут ва иҷрои шартномаҳои пешбинигардида ба даст меорад. Аз ин сабаб зарур аст грантҳои давлатиро дар таркиби ғоида ё зарар дар даврае эътироф намуд, ки дар онҳо корхона хароҷоти дахлдорро, ки грантҳои мазкур бояд ҷуброн намоянд, ҳамчун хароҷот эътироф менамояд.
- (в) азбаски андоз аз даромад ва дигар андозҳо хароҷот ба ҳисоб мераванд, грантҳои давлатиро, ки идомаи сиёсати фискалӣ махсус меёбанд, мантиқан дар таркиби ғоида ё зарар дарҷ карда мешаванд.
- 16 Барои равиш аз мавқеи даромад зарур аст, ки грантҳои давлатӣ дар таркиби ғоида ё зарар дар асоси низомнокӣ дар давоми даврае эътироф гарданд, ки дар онҳо корхона хароҷоти дахлдорро, ки грантҳои мазкур бояд ҷуброн намоянд, ба сифати хароҷот эътироф менамояд. Эътирофи грантҳои давлатӣ дар таркиби ғоида ё зарар дар мавриди гирифтаи бо принсипи баҳисобгирӣ аз рӯи усули ҳисобу замкунӣ мувофиқат наменамояд (ба СББМ 1 “Пешниҳоди ҳисоботи молиявӣ” нигаред) ва танҳо дар он сурат қобили қабул аст, агар барои тақсими грант аз рӯи давра, ба истиснои даврае, ки грант қабул гардидааст, манбаъ вучуд надошта бошад.
- 17 Дар аксар маврид даврае, ки дар давоми онҳо корхона масраф ва хароҷоти марбут бо грантҳои давлатиро эътироф менамояд, осон муайян карда мешаванд. Ҳамин тариқ, ҳангоми эътирофи хароҷоти мушаххас, грантҳо дар таркиби ғоида ё зарар дар ҳамаи даврае эътироф мегарданд, ки хароҷоти дахлдор эътироф карда мешавад. Ба ҳамин монанд, грантҳо, ки ба дорониҳои истеҳлоқшаванда мансуб мебошанд дар таркиби ғоида ё зарар дар давоми он давра ва он таносуб, ки хароҷоти истеҳлоқи дорониҳои мазкур эътироф мешавад, эътироф мегарданд.
- 18 Грантҳои ба дорониҳои истеҳлоқнашаванда мансуббуда метавонанд инчунин иҷрои уҳдадориҳои муайяно талаб намоянд ва он вақт ба таркиби ғоида ё зарар дар ҳамаи даврае, ки хароҷоти марбут бо иҷрои уҳдадориҳои мазкур ба вучуд меояд, бурда мешаванд. Масалан, грант дар намуди қитъаи замин бо он шарт, ки дар ин қитъа бино сохта мешавад, пешниҳод мегардад ва дар ин маврид эътирофи он дар таркиби ғоида ё зарар дар давоми муҳлати хизмати ин бино метавонад мувофиқ бошад.
- 19 Грантҳо баъзан дар таркиби кумаки молӣ ё молиявӣ маҷмӯӣ, ки бо он як қатор шартҳо вобаста мебошад, пешниҳод карда мешаванд. Дар ҷунин маврид ҳангоми муайян намудани шартҳо, ки боиси пайдоиши масраф ва хароҷот гашта, дар навбати худ давраеро, ки дар давоми онҳо грант кор карда мешавад, муайян менамоянд, дақиқият талаб карда мешавад. Метавонад мувофиқ бошад, ки қисмати грантҳо ба як асос ва қисмате ба дигар асос ҷудо карда шавад.
- 20 Гранти давлатӣ, ки ба сифати ҷуброн барои хароҷоти аллақай сарфшуда, зарар ё бо мақсади расонидани кумаки молии ғаврӣ гирифта мешавад, дар таркиби ғоида ё зарари ҳамаи даврае, ки дар он бояд грант гирифта шавад, эътироф мегардад.**
- 21 Дар ҳолатҳои мушаххас грантҳои давлатӣ барои расонидани кумаки ғаврии молиявӣ ба корхона, вале на барои он, ки онро барои сарф намудани ягон гуна хароҷоти мушаххас далолат менамояд, пешниҳод карда мешаванд. Ҷунин грантҳо ба як корхонаи мушаххас маҳдуд гардида, наметавонанд дар доираи гурӯҳи бенефитсиарҳо татбиқ гарданд. Ин ҳолатҳо метавонад барои эътирофи грант дар таркиби ғоида ё зарари ҳамаи даврае, ки корхонаи мазкур талаботи гирифтани онро қонеъкунанда гардид, бо ифшои маълумоте, ки дарки возеҳи таъсири онро таъмин менамояд, хизмат намоянд.
- 22 Гранти давлатӣ метавонад аз ҷониби корхона ба сифати ҷуброн барои хароҷот ё зараре, ки дар яке аз давраи ҳисоботи гузашта расонида шудааст, гирифта шавад. Ҷунин грант дар таркиби ғоида ё зарари ҳамаи давра, ки гирифта мешавад, бо ифшои маълумоте, ки фаҳмиши возеҳи таъсири онро таъмин менамояд, эътироф мегардад.

Грантҳои давлатии ғайрипулӣ

- 23 Гранти давлатӣ метавонад шакли интиқоли дороии ғайрипулиро қабул намояд, масалан, замин ё дигар захира, барои истифодаи корхона. Дар чунин маврид, арзёбии арзиши одилонаи дороии ғайрипулӣ ва баҳисобгирии ҳам грант ва ҳам дорой аз рӯи арзиши одилона таҷрибаи одӣ ба ҳисоб меравад. Баъзан равиши алтернативӣ татбиқ карда мешавад, ки ҳангоми он ҳам дорой ва ҳам грант аз рӯи бузургии номиналӣ ба эътибор гирифта мешаванд.

Пешниҳоди грантҳои ба дороиҳо мансуббуда

- 24 Грантҳои давлатӣ, ки ба дороиҳо мансуб мебошанд, аз ҷумла, грантҳои ғайрипулӣ аз рӯи арзиши одилона, дар ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ тавассути инъикоси грант ба сифати даромади мавқуфгузошташуда ё бо роҳи тарҳ намудан, ҳангоми муайянсозии арзиши тавозунии дорой, инъикос карда мешаванд.
- 25 Ду усули пешниҳоди грантҳо (ё қисматҳои мувофиқи онҳо), ки ба дороиҳо мансуб мебошанд, дар ҳисоботи молиявӣ усулҳои алтернативии ҷои ба ҳисоб мераванд.
- 26 Мутобиқи усули аввал грант ҳамчун даромади мавқуфгузошташуда, ки дар таркиби ғайрипулӣ ё зарар дар асоси низомнокӣ дар давоми муҳлати истифодаи муфиди дорой, эътироф мегардад.
- 27 Мутобиқи усули дуюм грант ҳангоми муайянкунии арзиши тавозунии дорой тарҳ карда мешавад. Грант дар таркиби ғайрипулӣ ё зарар дар давоми муҳлати истифодаи дороии истехлоқшаванда ба сифати хоҳишҳои хароҷот аз рӯи истехлоқ эътироф карда мешавад.
- 28 Хариди дороиҳо ва ба даст овардани грантҳои бо онҳо алоқаманд метавонад боиси гардиши назарраси воситаҳои пулии корхона гардад. Аз ин сабаб ва барои инъикоси бузургии умумии сармоягузори дар дороиҳо чунин гардишҳо дар ҳисобот дар бораи гардиши воситаҳои пулӣ одатан ҳамчун моддаҳои алоҳида ифшо карда мешаванд, новобаста аз он, ки грант аз дороии дахлдор барои мақсади пешниҳод дар ҳисобот дар бораи ҳолати молиявӣ тарҳ карда мешавад ё намешавад.

Пешниҳоди грантҳои ба даромад мансуббуда

- 29 Грантҳо, ки ба даромад мансуб мебошанд, ҳамчун қисмати ғайрипулӣ ё зарар, ҷудогона ё дар таркиби моддаи умумӣ, масалан “Дигар даромадҳо”, дарҷ карда мешаванд; ба таври алтернативӣ грантҳо ҳангоми нишон додани онҳо дар ҳисобот аз хароҷоти дахлдор тарҳ карда мешаванд.
- 29А [Сокит шудааст].
- 30 Ҷонибдорони усули аввал тасдиқ менамоянд, ки маҳдуд намудани моддаҳои даромад ва хароҷот саҳеҳ намебошад ва ҷудогона пешниҳод намудани грант аз хароҷот, муқоиса намудан бо дигар хароҷотро, ки грант таъсир нагузоштааст, осон мегардонад. Барои ҳимояи усули дуюм далел оварда мешавад, ки корхона имкон дошт хароҷот анҷом надихад, агар грант дастрас набошад ва бинобар ин, пешниҳоди хароҷот бе ҳисоббаробарии он бо грант метавонад истифодабарандагонро ба иштибоҳ водор намояд.
- 31 Ҳарду усул барои инъикоси грантҳо, ки ба даромад мансуб мебошанд, қобили қабул ҳисобида мешавад. Ифшои маълумот дар бораи грантҳо барои дарки дурусти ҳисоботи молиявӣ зарур мебошад. Тибқи қоида, ифшои таъсири грантҳо ба моддаҳои даромад ва хароҷот, ки ифшои ҷудогонаро талаб менамояд, бомаврид мебошад.

Баргардонидани грантҳои давлатӣ

- 32 Кумаки давлатие, ки баргардонидани грантҳо бояд бо тартибе, ки дар тағйироти арзёбии муҳосибӣ пешбинӣ шудааст (ба СББМ 8 “*Сиёсати баҳисобгирӣ, тағйирот дар арзёбии муҳосибӣ ва хатоҳо*” нигаред), ба эътибор гирифта шавад. Баргардонидани грантҳои ба даромад мансуббуда, дар навбати аввал ба хоҳишҳои ҳама бузургии истехлоқнашудаи боқимонда, ки нисбат ба грантҳои мазкур инъикос ёфтааст, тааллуқ дорад. Ҳаҷми барзиёдии маблағи баргардонидашаванда нисбати бузургии чунин даромади мавқуфгузошташуда ё ҳангоми мавҷуд набудани чунин даромади мавқуфгузошташуда, маблағи баргардонидашаванда мустақиман дар таркиби ғайрипулӣ ё зарар эътироф карда мешавад. Баргардонидани грантҳои ба дорой мансуббуда, бо роҳи зиёд намудани арзиши тавозунии дорой ё кам намудани бақияи даромади мавқуфгузошташуда ба маблағе, ки бояд баргардонидани грантҳо, ба эътибор гирифта мешавад. Маблағи истехлоқи иловагии натиҷаҳои ҷамъшуда, ки ҳангоми мавҷуд набудани грант, метавонист то давраи дахлдор ба хароҷот бурда шавад, бевосита дар таркиби ғайрипулӣ ё зарар эътироф карда мешавад.

- 33 Ҳолатҳое, ки боиси баргардонидани гранти ба дорой мансуббуда мегарданд, метавонанд баррасии масъалаи бекурбшавии арзиши тавозунии нави дороиро талаб намоянд.

Кумаки давлатӣ

- 34 Аз муқаррароти грантҳои давлатии дар банди 3 овардашуда баъзе шаклҳои кумаки давлатӣ, инчунин қарордодҳо бо давлат, ки онҳоро аз амалиёти одии тичоратии корхона фарқ намудан имконнопазир мебошад, соқит шудаанд, ки арзиши онҳо асоснок арзёбӣ карда намешавад.
- 35 Ба сифати намунаи кумак, ки арзиши онро асоснок наметавон арзёбӣ намуд, метавон машваратҳои маркетингӣ ё техникий ройгон ва пешниҳоди кафолатро овард. Намунаи кумак, ки аз амалиёти тичоратии муқаррари корхона фарқ карда намешавад, сиёсати хариди давлатӣ маҳсуб меёбад, ки қисмати фурӯши корхонаро таъмин менамояд. Мавҷудияти манфиат метавонад бебаҳс бошад, лекин ҳама кӯшиш барои ҷудо намудани ғайриқисмати тичоратӣ аз кумаки давлатӣ қиёс карда намешавад.
- 36 Аҳамияти манфиат дар намунаҳои дар боло зикршуда дар он ифода меёбад, ки зарур аст маълумот дар бораи хусусият, дараҷа ва давомнокии кумаки расонидашаванда ифшо карда шавад, то ин ки ҳисоботи молиявӣ истифодабарандагонро ба иштибоҳ дучор накунад.
- 37 [Соқит шудааст].
- 38 Бо мақсадҳои стандарти мазкур кумаки давлатӣ таъминоти инфрасохторро тавассути беҳтар намудани шабакаҳои умумии муҳабиротӣ ва нақлиётӣ, инчунин пешниҳоди низоми такмилдиҳӣ, масалан, обёрӣ ва таъминоти об, ки дар асоси номуайянии доимӣ дастрас буда, дар умум ба ҷамъият манфиат меорад, фаро намегирад.

Ифшои маълумот

- 39 Дар ҳисоботи молиявӣ бояд иттилооти зерин ифшо гардад:
- (а) сиёсати баҳисобгирӣ, ки барои баҳисобгирии грантҳои давлатӣ қабул гардидааст, аз ҷумла, усулҳое, ки ҷиҳати пешниҳоди онҳо дар ҳисоботи молиявӣ қабул гардидаанд;
 - (б) хусусият ва андозаи грантҳои давлатӣ, ки дар ҳисоботи молиявӣ эътироф шудаанд, инчунин дастур ба дигар шаклҳои кумаки давлатӣ, ки аз онҳо корхона манфиати мустақим гирифтааст;
 - (в) иҷро нагардидани шартҳо ва дигар ҳолатҳои имконнопазир, ки бо кумаки давлатӣ алоқаманд мебошанд.

Муқаррароти интиқоли

40 Корхонае, ки бори аввал Стандарти мазкурро татбиқ менамояд, бояд:

- (а) дар ҷои зарурӣ, талаботи ифшои маълумотро риоя намояд;
- (б) ё:
 - (i) ҳисоботи молиявии худро бо тағйирёбии сиёсати баҳисобгирӣ тибқи СББМ 8 тасҳеҳ намояд; ё
 - (ii) талаботи баҳисобгирии тибқи стандарт пешбинишударо танҳо нисбат ба грантҳо ё қисматҳои онҳо, ки бояд пас аз санаи мавриди амал қарор гирифтани стандарт қабул ё баргардонида шаванд, татбиқ намояд.

Санаи мавриди амал қарор намудан

- 41 Стандарти мазкур бояд нисбат ба ҳисоботи молиявии фарогири давраи ҳисоботӣ, ки аз 1 январи соли 1984 ё пас аз ин сана оғоз мегарданд, татбиқ гардад.
- 42 Ба СББМ 1 (соли 2007 бозбинӣ шудааст), вобаста ба истилоҳоте, ки дар СБХМ истифода мешаванд, ислоҳот ворид гардидааст. Ба ғайр аз ин, банди 29А илова шудааст. Корхона бояд ислоҳоти зикршударо нисбат ба давраи солоне, ки аз 1 январи соли 2009 ё пас аз ин сана оғоз меёбад, татбиқ

- намојад. Агар корхона ба СББМ 1-ро (соли 2007 бозбинӣ шудааст) нисбат ба давраи пештар татбиқ намојад, пас ислоҳоти зикршуда бояд нисбат ба давраи пештар татбиқ карда шавад.
- 43 Тавассути ҳуҷҷати “*Такмилдиҳиш СБҲМ*” ки, моҳи майи соли 2008 интишор шудааст, банди 37 соқит гардида, банди 10А илова гардидааст. Корхона бояд ислоҳоти мазкурро ба таври гузаштанигарӣ нисбат ба қарзҳои аз ҷониби давлат пешниҳодшуда дар даврае, ки аз 1 январи соли 2009 ё пас аз ин сана оғоз меёбанд, татбиқ намојад. Татбиқи пеш аз муҳлат иҷозат дода мешавад. Агар корхона ислоҳоти зикршударо нисбат ба давраи пештар татбиқ намојад, пас бояд чунин далелро ифшо намојад.
44. [Соқит шудааст].
- 45 Ба СБҲМ 13, ки моҳи майи соли 2011 интишор шудааст, дар муқаррароти арзиши одилона, ба банди 3 ислоҳот ворид карда шудааст. Корхона бояд ислоҳоти мазкурро дар баробари татбиқи СБҲМ 13 мавриди татбиқ қарор диҳад.
- 46 Тавассути ҳуҷҷати “*Пешниҳоди моддаҳои дигар маҷмуи даромад*” (ислоҳот ба СББМ 1), ки моҳи июни соли 2011 интишор шудааст, дар банди 29 ислоҳот ворид карда шуда, банди 29А соқит гардидааст. Корхона бояд ислоҳоти зеринро дар баробари татбиқи СББМ 1, бо назардошти ислоҳоти моҳи июни соли 2011 воридгардида, мавриди татбиқ қарор диҳад.
- 47 [Соқит шудааст].
- 48 Ба СБҲМ 9, ки моҳи июли соли 2014 интишор гардидааст, дар банди 10А тағйирот ворид карда шуда, бандҳои 44 ва 47 соқит гардидаанд. Корхона бояд ислоҳоти мазкурро дар баробари татбиқи СБҲМ 9 мавриди татбиқ қарор диҳад.